

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De causis q[ui]b[us] ho[...] reddit[ur] odibil[...]. Sermo. XXXIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

Sermo

XXXIII

ro: et ipse pietatis spissus quod ferre posse. **T**ertius ergo ira videtur quod perit odio ex preter ferocitatem. quod est in Aug. i Ench. illud est quod perit quod est magis nocivum. sed ira marie nocet quod auferit honestatem per quam est dominus suus propius. **G**racia finaliter dicitur docet quod absolute loquendo et simili odio est quod perit quod ira ex plido causatur. **P**ropositio: quod ira est enim debitis quod ad seipsum sicut odior aut est de primitu nentibus ad ipsum et ad alium. Nullum enim irascitur alius cui nisi credat ipsum fore fecisse sed se vel in amicos vel in filios vel in aliis ad se pertinet. **S**ed velle olicui malum ex odio per eum de pertinetibus ad se vel ad alium. **S**eruit enim cum scimus aliquem esse malum; ut si fure vel rapto et cetero coartari nocivum possimus ei odire; siue fecerit furem in nos siue in alios. **E**tiam odior appetit propter malum sub rone malum. ira vero appetit alium malum sibi sub rone malum. ira vero appetit alium malum sibi sub rone malum. vidi quod quodam bonum appetit ab irato. **G**racia. **S**ed id est odior quod est islatibilemira at satiationem; quod est odior est appetit malum similem; et per hunc ille que odior non per hunc tamquam malum quod vellemus quod habet plausum. sed ira versus socios dum sufficiens purata videtur tunc ei quelet et cessat. **S**ed et de odio quod coram exterminatur. **T**ertio odior est id est quod perit quod non habet misericordiam. **S**ic enim sanitas quod est in se appetit nunquam bene minus sub rone iuste videtur. **E**ccl. xiiij. In imo si iuenerit episcopus in sanitatem sanguinis sic nec avarus diuinitus et firmus sanitatem sibi iracundum non appetit malum nisi sub rone iuste videtur. **E**t id est quod malum illatum alii iusticie mensura excedit tunc misericordia. **B**ut est dicitur est sacerdos. **P**ropter xvij. quod ira non habet misericordiam nec erupes furor; telligit quoniam ad vel locutum est velimētria mortis ire; quod mortis ire est in perpetuosis propter calor inflammatum quod motus odior. **U**nus et statim ibidem subdit. **E**t iperum cōstituti spissi ferre quod portat. **Q**uarto odior est quod ira rone duratio; quod odior est ex permanētiori causa quam ira. passio enim certe trahit quam habet vel dispositio. sed ira peruenit ex aliquo contumaciam propter lesionem illata; quod contumacio trahit illatum videtur. **O**dior autem puerum ex dispositio amantem non ita faciliter trahit. **U**nus puerus. q. rhabdo. ut quod odior est magis insanabile quam ira. **E**t id est odior propter trahit: ira autem festucum: ut de Augu. sed trahit excedit festucum in quietate; quod odior excedit trahit in quietate. q. h. q. clvij. ar. iiiij. p. totu. t. j. q. xlviij. ar. vij. i. cor. q. z. in solone argu. per torum. **S**ed adhuc dicitur in deo etiam sit odior quodcumque: quod odior non videat sonare in bono. **E**t tunc proba dicitur: quod odior pectoris. **T**unc ergo odio habui. Rerum breuiter quod in deo non est odior ex preter affectu sed ex preter effectu inquietum puniri et pfectus illius quem odit. **E**t id est dicitur puer. vi. **S**ed sicut quod odior est deo: et septimum dicitur statim ait ei: quodque locutio est: quod semper discordat in fratribus. **P**rimus ergo perit est superbia: quod intelligit per oculos sublimes. Eccl. x. **O**dior est coram hominibus superbia. **S**ecundum est ligia deceptio. unde dicitur

ligia medaceum per quam intelligitur omne perit ligia. **T**ertium est effusio sanguis inoccens. quod dicitur manus effusio sanguis inoccens. Et de inoccens: quod maleficos licet occidere ex lege. **Q**uartum est cognitio nequit: ibi. **L**or machi cogi. **T**unc **M**at. ix. Ut quod cogitatis mala in cor. ve. **Q**uartum est sollicita procuratio caluniae aliorum: ibi. pedes velo. ad curam. i. malum. **N**on ad ea quod in se pectoris sunt tardissimi sed mala vel velociissimi. **Q**uare autem hoc facilius inclinatur ad malum quam ad bonum propter sicut rones. **A**ttunc quoniam nunc sufficiens est id est quod propter circumstancia regis. **N**on faciuntur ad bonum quam ad malum. **A**nd bonum enim requiritur licet inclinatio oculis circumstantie iesse obire: sed ad malum sufficiens est ad bonum una sola deficit. **E**tiam id est quod faciliter est descendere quam habere ad malum descendendum. **E**t tunc ex fonte lucis propter quod est te perit inclinatio. **Q**uarto est: quod malum possimus per tuorum rotes nos facere: bonum autem nisi adiuuare gratia dei. **S**ed propter quod odit deus est falsa testimonia ipso facto. et habet ibi. teste medaceum puer. xix. **F**alsum testimoniū non erit ipsius. **S**eptimum est boni vniuersal ipsius regis vel destructione. et habet ibi. cum quod se in me frater dicitur. **H**ab est semper maledictum vice zizania quam iumentum habet diabolus semper in me dico tristitia. i. amicorum. **M**at. xiiij. **L**et em oia per te Susurru odiat dominum. **B**ut tunc derelictus laborum et canque oibz ratio perit quod perit. de quod latet dicatur istra de susurracione quod est silentia filia iustitiae. **R**ogemus ergo deum ut tecum.

De causis quibus habet redditus odibilis.

Sermo. XXXIII.

D Roxio suo pauperum

Pro odiosus erit amici homo divites multos. **P**uer. xix. **I**n procedentiā sicut audistis de duplicitate odio in genere bono et malo: siue pectorum trahit in cuiuslibet subditiōe: vice quod oditor bonus est ex queritur. **E**xspecto de te. ex consideratio pectorum nocturne et directo boc voluntatis: et ex senatore petri. **Q**uod est et qualiter homo possit odire meritorie corporis propriū: parcer pectorum portuum et dicitas: vice inquietum impeditur a persecutorie beatitudinis: quod est quod viceo odit deus: sicut pectorum et pectorum et quod oditor absoluere sicut quod perit in ira. sed certe respondebit aliquis ira perdicere quod perit. **Q**ualiter est id do sit omnino dicitur. **N**unc vero dico dicere do adiuuare ex quibus causa certe saltet homo redditus alios odibilis. recurre sic pauperes sicut alios odiosos: et divites amicos multos habent iustitiae. **P**ro grā Ave maria. **P**ro proprio suo paup odiosus erit tecum. vbi s. **C**breuitate habet: videtur erit ex quibus causa homo redditus alios odibilis. **P**ro quod est noradum quod ex plido causa habet modo homo ab aliis odit: vice pectorum deinceps

propter defectum et egestatem
propter correctionis vitaret
propter locutionis punitam
propter fornicationis voluptatem
Homo oditor
ab aliis propter exactionis grauitatem
propter derractionis mordacitatem
propter simulationis iniuriam
propter queritatis difformitatem
propter operacionis siue laboris celeritatem
propter elationis prauitatem

k. 3

De odio malo et viciose

Ho redi, **P**ro gbo sic odibilis siue odiosus i b mdo
dit odibi pte defecciu egestate. **N**a qdum bo tpalib ab
lis pter undas/multa eu amicoy turba circundat/mul
defecciu t si diligit; qlibet sibi fuit z ei obseqf; si receden
egestate. **T**ibz rwo scdias i. tpalib cu fortuna se miras et
diviciu defecciu despiciu/odis; nec aliqz d p
or; ib amicis ei loq dignas. **I**mo frat z cognat
z ois parerela qnencuqz sit pbo; ei esse de ipoz
linea z sanguine nosare & cedant; **E**z q d Pro
uer. xix. **F**ies bois paupis oderit ei. insp et
amici pcul recesserit ab eo. **D**e h tangit Qui.
Istristu di. **D**onec eris felix mltos nuerab ami
cos. **T**pa si fuerint nubila solus eris. **I**mo
paupis fac boiem qnencuqz latus z doctrinu
alijs odiof u z rotu scire suu sole lucid z fac ym
brosum z dcpctiu z doctrina arqz cosilu suu
inaureritc; qnencuqz sit expediens z bonu. **O**d
vid em ad sensum. **L**ostilu em poctez z diu
magnificat; omes laudat z approbat; paupis
siliu longe meli nemo vult audire. **R**si audit;

Exemplum

Ecclesia
Iub exceplo di. Hunc ciuitas parua et pauci in ea
viri et venie et ea rex magnus et vallauit eam et expul-
truxi munitiones per gressum et facie est obsecio: et in-
uenit est in ea vir paup et sapiens et libatus vibro
specie sapientia sua et nemo recordat enim deinceps
illius paupis, immo postea sapientia paupis reperitur
et habet ei non sicut audire. Cum enim diues et idoces
loquax et in bonis vestimentis aliquod loquitur: mox oculi illorum
excolluntur usque in celum subtilissimum et cetera et nimis
habet eo melius et exceduntur. Et habet ei fortia oculi
suspensti sunt: ut loquuntur deo ipso secunduntur: et cum buxus
malis et paup prudenter dicitur: nemo audiret habet ei
qlibet odit et detestatur: ut habet Ecclesiam. cui dicitur. Diuina
locutio est et oculi tacueruntur: et habet eius usque ad numerum
beate pudicitur paup locutio est: et dixerunt quod est habere
et si offederit subuerteretur illius. Et sic summi phari et scribenti
in pauceitate et humiliitate ambulantes fuerunt odiosi
et despiciuntur. sic Simon et Judas apostoli panosu fuisse
erunt dicuntur. propter vilitatem vestrum odio habentium ipsum
doctrinam eborum Mat. x. dicitur. odio omnibus hominibus.
Et cum Judas aliquem offendit in cista vili nobiliter
margaritas et rhenas et abscindit. sic et quodam phariseo
in habentia despiceretur paupere ad ianuam principis
cuiusdam ingressus despectus fuit. quod postea bene idu-
rus reuerteretur fuisse introduxit. Et cum esset apud
principem cepit miro modo venerari et osculari suam
vestem. De qua quod principis miraretur dixit quod se hono-
rare et honorarer. quod tamen non obtinuit vestis
spectatorum: ut narrat Lorbarius de vili. dicitur. huic
Et io non scio quem tam gradus scholasticus odibilem
reddat: docet Boe. sij. de disci. scho. quod accedens
ad magisterium de decet ornato et festivo appare-
ratus percurari: et videre quod post magisterium asse-
cutionem possit si opus fuerit de propria facultate
sustentari: necepit redde. et ne sibi pertingat
quod Sucronius: quod olim ad magisterium pertinetib[us]
venerabiliter executus tertia luce cepit medicare: et
sic propter inopinatum deinceps nunc de cetero magistrum se
prosternit noire. O vanitas vanitatis: quod plorbo
nois defecit vestito quod fructu. plorbo venustati quod ho-

nestaci plus caduce et rapaci facileat quod sapientia sagacitatem pectue et immortalitatem declarat. **Zogbari** ubi s. qz obo paup quicunque tuosus est odibilis et obiceps: iux illud in rheate. **Prouer. xiiij.** Proficio suo paup odiosus erit. **Sup quod Hugo** postilla ad lram. Pauperas reddit boiem odiosum: ut et Job et Lobia: quod propter uxoris suis fuerunt delpecti. Et ro: est quod sic canes circu datione carni amant ossibus: sic mudi circumdatione diuinitatibus in amicis mudi voco amicos fortunatus: de quo dicitur Eccl. vi. Est amicus socius meus et non poterit in die necessitatis. **Hec Hugo.** Ex his quod per pauperas sunt hoc paup erit apud iustos soli regis: et in pauperas plimur apud iustos soli regis: quod ratione iusticie et veritatis libet honorare obsecrare et tenere. **Querit ergo Aristoteles. I. l. 8. problema.** Quare viri boni et iusti magis sunt pauperes quam pri et iusti: Et affligit tres causas: quod una est ista: quod in opia est quod semper debilitas paupula est quod estenatur et perditio femelle respectu masculorum: et id eger bonis quod se possit sustinere: et talia apud diuitias non possunt inuenire: quod omnes autem est iniuriam aut berescit iniuriam: ut de Hiero. et omel. Et id apud viros iustos non malos dicitur iopias habentur et cetera. **Secundum redit quod odiosus propter correctioris vitare.** Qui enim vitare loquitur odium currit et caput sibi frangit: et maxime per taliter vitare excellens aliquid potest raffigari. Et brevis oea quod vitare loquendo alios corripiunt: propter odiosum sunt. sic proba ait Amos v. Odio habuerunt in porta corripiente: et profecte loquente abomini sunt. **Huius autem experimentum habet multiplex tam in scriptura sacra quam etiam in mundana chronographia.** Prior ex scriptura sacra habet. iii. Reg. xxiiij. quod Zebab rex israel diligebat prophetas mendacem: et Michaeas prophetas vitare dicente odiuit. et propter vitare eum in carcere misit: et pane tribulatio nis et aqua angustie pasci fecit: de quo et rex ait. Ego odi eum: quod non prophetaret mihi bonum: ut pateret ibide. **Lgregatus enim rex israel quod cccc. prophetas medoces quod eos plurimerunt ut et reges syrie et persicorum reges reverenter: et ita factum est.** quod in bello occisus est. ut pateret. iiiij. Reg. xxiiij. **Secundo: quod apostolus Paulus propter vitare quam dicit scripturam fuit galathis odiosus.** sic ipse eiusdem scribentes invenimus dixisse. Inimicus facies sum vobis vero dices. ad Gal. iiiij. Ubi gloriatur deo: ut et reges syrie et persicorum reges reverenter: et ita factum est. quod in bello occisus est. ut pateret. iiiij. **Dico video inimicis: si fallerem: purarer amicos: quod nemo vult se errantem corrigit: id vobis inimici videor: iuste vos reprehendens.** **Hec gloriatur deo: ut et reges syrie et persicorum reges reverenter: et ita factum est.** **Terzo sequitur amicos: vitas oditum pariter.** Hoc idem ostendit in multis scripturis historiis et ceteris suis experimentis: quod correctiores et propitiiores vitas sunt plene odiosi: sicut fiant apres: sicut aliqui palliati onem aut glorificantes. Unde Alexander Lalistenus p. 111 quod eu de habet redarguit: quod se ut deum adorari permisit: et ipse eum adorare noluit: et ita odiuit quod occasiones mortis per eum quisivit. et id simile Lalistenus ne p. 111 est scripturam in dicitur: et trucus crudeliter oibz membris: obclisis auribus: naso et labiis: deformis et miserabilibus: spectacula reddidit. ilup in ea uera cum canes cum claudi iussi ac demum ad metu

Exempli

Frédéric

odire co-
rectores
ē signū
stulecie

Bermio

XXXIII

altior circuiferri inbebatur. Qd ut Lismachus dicitur
scipio. Lismachus videlicet viri misericordia. vene-
nus in remedio calamitatis dedit. quod audito est Ale-
xander lismachum leonis obiectum ad discerpendum pre-
cepit. Sed cum ad speciem eius periret leo imperufe-
cisset: manu administriculo involutus leoni obiectus
seq; ab illo defendit. Qd videtur Alex. admiratus
est admiratione i satisfactionem cessit. chariorumque cum
prosternentia rite reverenter habuit. Lismachus vero a
magno regi veluti parens et amelius cultivatus erat.

Exemplū magno regi venti parēt. Iunius tunc ut dī
in virtus phoz de Lalistine c. lxvi. ¶ **T**ré Nero
Seneca morigeratissimū: & mox ac discipline
Nero oī magistrū p̄cipiuū: re de Alan⁹ i anteclaudiano li.
dixit se j. qz eū i iuuētū correperat sic odiuit: qz ipm.
necam bono vulnu respicere nequit. Qui nero qdā vi

cedū Seneca an se vidisset et haberet sibi ius
veniente scelerat cogitass̄ tremuisse; ac rāq̄ iū
riā p̄tīoēs experere ab illo cupiēs. s̄z rāq̄ p̄ce
proī dñferes p̄cepit; ye qđ velle gen⁹ mortis si
bi cligeret. Ipe a qđ suauē gen⁹ mortis arbitrāl
i balneo mori; i cūs̄dōs̄ vene veriusq; brachij ele
git; et sic qđ qđd̄ psagio Seneca, qđ sc̄p̄m ne
cans vocat̄ fuit; ye d̄r in vītis pb̄z, c. cxix. dc
Seneca, nō qđ sc̄p̄m volūtearie occideret; s̄z qđ
coact⁹ b̄ facere elegit. Hoc etiā rāḡt Boe, iij.
de 250, psa. v. di. Nero Seneca familiarē p̄ce
proz̄c̄s̄ suū ad eligēdē mortis coagit arbitriū.
Unde et Hiero eu ponit i Catalago sc̄p̄t̄ z̄.
Conuestor etiā narrat; et ponit Uincē. i spe
histo. li. iiij. c. cxvij. qđ cū Nabuchodonosor rex
babylonis ab homib⁹ eicct⁹ senū sic bos cū be
stia comedit; ut bi: Dan. iiij. Euilmoradach fio
li. cij tpe eicctiōs regnauit; et m̄t̄a ipie ī terra
gessit; qui a p̄e sensib⁹ restitufo vlḡ ad moreē
p̄is sui icarcerat⁹ fuit; et post moreē p̄is d̄ car
cere educ̄t̄ regrē cepit. Et timēs p̄ez itez
resurgēt̄ ad p̄slū Joachim cadauer p̄is effo
di iussit; et i erectas partes diuisit; et illa vulcu
rib⁹ ad comedēdū tradidit. Hic rāt̄ crudelit̄
tis fuit qđ disciplinā adeo odiuit; qđ oēs se coru
rigēt̄ iterfecit et occidit. Ad cui⁹ correctionē
Xerxes philomeres pb̄s ludū scacoꝝ cōposuit;
et de Jacobo d̄ cestal in li. Scacoꝝ. c. i. z. qđ.

odire cor. **E**s q̄ magnū signū stuleciei correctiōē odi
recrores: rē t̄ suā melioratōē negligere; ac si tal̄ pfectus
ēsignū eēt i oīb. **S**z q̄s ē cāprudēs: q̄s tāsapiēl t̄ cācir
stuleciei, cūspēct̄o: q̄ n̄ aliqñ mercat̄ corrigi. **J**o sc̄p̄tū ē
p̄uer. xii. Qui o dīt̄ ic̄repat̄oēs in sp̄ies ē. Et bñ
insip̄ies/ inac̄tū q̄ pl̄imū dñi cos q̄ se corrigit̄ t̄
xitate dic̄t̄/odiunt̄: rē se dec̄ip̄ies t̄ adulat̄es
diligit̄ t̄ fouēt̄. vē raro iā sine q̄ nudā vitare
eis dicere p̄sumat̄. Sz oēs vitare colozare studēt̄
t̄ cogitat̄. **U**n̄ Seneca i q̄dā ep̄la. Monstra-
bo r̄bi cui⁹ rei inopia laborat̄ magna fastigia:
q̄d om̄ib⁹ desit̄ vnum. s. q̄ vez dicat̄. Fastigii
d̄i sum⁹ siue magn⁹ honor. Et se magna fasti-
gia dici possunt̄ magni honorēs/ vel i magnis
honoribus ŋt̄teri. ac si dicere Seneca. **U**n̄
deest in curijs principum p̄cept̄ q̄d dicunt̄ in-
opē: yic̄ verum dicens. sed bene iueniuntur

et blanditiae siue adulatiae. Et tñ tñs fñ vires
te eent odieñ et rati deceptores repellendi. Itm
doctrinæ Hypocratis; q; ast/ ut dñ i vñc pboz .c.
d hypocrate medicorvñc. xlv. Odibladiætes et
q; dicipières. nñ vñq; eqüitæ iurata. Et nedu ma-
gnates et pncipes se agere corrigentes odiunt. Imo
plebei/cines/ et eccliaz/ rectores/plati/ epi/ ab-
bates et piores; et sñ enigmata et tropo odiunt se
corrigentes. et cù sint spuriissimi et i vicio plenis
in illo volunt videri reprehensibiles. Sic Bistius
poeta. pp; sua correctoria poemata sunt odius et
vñq; ad morte psecutus; et narrat Alb. sup. iii.
Eth. tra. i.c. xij. eratcas illò Aristotelis Bistii my-
stica z. Tercio sit bñ odiof. pp; locutio spni
racé. Qui ei nimis garris et sp loq satagit; oia d. H. redi
termiare/oia diffinire prendit; nemine loq p; dñ odiof
mitit; i ois no cetero odios existit et fugit; erit sus ppter
sñ pr; Eccl. ix. vbi d. Terribili citate sua è bñ locutiois
linguis; et ceterari i xbo suo odibl erit. In pmitate,
mñtloq; ei nñ decere perm. Prover. x. Et ibide
xxv. d. Sic vrbs patres et absp; muros ambis
ci: tia vir q; nñ pñt i loqndo cohibere spm suu.
Tles sc; q; in mësa/i uiuq; vbi lingua dñ tene-
ri et disciplina/raro vñ hñc facient; attendenq;
tes q; diues epulo i lingua punie fuit. Luç.
xvi. Isti ei sñ valde odiosi; q; ptive loq et narrat
re satagur: oia dicta et faceta alioz desribit; oc-
culata et cencere nequevit. et sive sit i scandalu siq;
ue i nocumérspri i pala deducit. Illi i sociera
tib; tolerari dñ sñ; fñ q; docet Pythagoras i su
is enigmatib; quilib; prudet. et habet i viciis
pboz c. xvij. de Pythagora. vbi d. Hirundine
i domo ne suscipias. i. garris et boso bofes.
sñ eodē ecce tecu habitare i pmitas. Item
tles garris odiosi cu qlib; sapiete et loq nñ celi
sar: garris latere auctoritatē purant. Ec cu vbiq;
sapietib; quincu: adhuc a loqitate nñ deshibit: et
se eis publice opponit. q; en vtriate sapietes
zfundit: et fatuos ac odiosos ee ondit: tles g
digne sapietib; odiosi cernunt. Sic d. Eccl.
xix. Odibl è q; procaz è ad loqndu. Item q; vñ
bo suo cu qlib; prendit: nihil è et tecu vñ iusti-
tia q; ipse dixerit/ assertit: quicca et iproperia se
ne rōne effudit. suo fmōe tota zggregacōes inq-
ecat et offendit. clamore et tumultu os alios si-
lere facit. Tales vñq; loquaces et garris sic fu-
giendi: si homo velit quieta mëte pfui. nec de-
ber timere eoz odio: q; tolerabili è eoz odio:
q; ipsoz sforti: vt d. Plautus poeta. Inscripti
inq; et impropoz odio faciliter sustinet q; ipsoz
rū collegiū. Tursu qdā de malicijs se laug-
dant/ suas fedicates alte clamado exalteat: de-
scribedo viros et milices: et tanq; vas bulliens
q; turpius è in fundo cordis ejicitur: et alioz fa-
cra recta et iusta deprimit: vba et opa cofun-
dunt. et risu de honestis facies facere concen-
dunt: dicentes Quid est hoitem nihil probasse
oporet bona et mala probare z. Sicut autem
iusti sunt amore digni: ita tales odio di-
gni sñc. Un bñ Esopus in metaphora musee

Deodio malo et vicioso

Musca c. iij. 2 tales ait. Musca volese formice p̄ seres se ferre sic iqt. Nisi ce n̄ potes p̄parare laudibz: formice vbi iunat ego p̄m gustu: i capite regi sedeo: oī b̄ matrōis oīcīa dulcia figo. de q̄b̄ rebo i te nib̄ rigo. Lui formica. Nūqd̄ op̄ata venis ad f̄ges t̄ m̄fona q̄ tu noias, ip̄sonia adis: reua oia ec̄ dīc: xū ibi aduenis, sugaris: t̄ vbiq; q̄s i uirtiosa abiger. Estate vales: pruina nō appa res. Ego xō deliciosa byeme sum secura, me se quād̄ gaudia: tu venusto bello peller̄ sordida. Sic reuera viciosa ve musca i altū suā turpis, euidine eleuata loq̄citare gallula. h̄ p̄ pndētes t̄q; p̄ formicā: a q̄ l̄sc̄ptura docet sapientia dīs screte Proi. vi. di. Vade ad formicā t̄ disce sapiam. eop̄ f̄ca oīdūl̄ odiosa t̄ turpis: t̄ ecōtra f̄ca iustoꝝ laud̄ digna. Un Eccl. xvii. 8. Nar ratio peccatiū odiosiā: t̄ risus eop̄ de dīc̄t̄ peti Imo t̄les loq̄ces galluli s̄ honesti, t̄ se riōs boib̄ odiosi: h̄ ec̄ rediſti: q̄ q̄ lib̄ loq̄cib̄ se iūḡt̄: t̄ cū eis societate h̄z: se s̄l̄ cū eis z̄cepti bilē t̄ odibilē reddit. Et ecōtra q̄ eop̄ societate fugit: p̄sortiū t̄ familiaritatē renuit: ie in socie tate bonoꝝ erit, q̄ dr̄ Prouer. xix. Qui odie lo q̄citare extinguit maliciā. S. odij/charitatis deſtructiū: t̄ p̄xio marie nocuā. Ecce q̄d̄ factio lo q̄citas z̄c. ¶ Quarto fit h̄o odiosus p̄f̄ formis h̄o fit cariōis volupitate. p̄z: q̄b̄ viciū ē adeo vile q̄ odiosus h̄o mōs ipm̄ exerat: diabol⁹ d̄c̄estat: t̄ angel⁹ ap̄t̄ volu alſnaſ. Prio h̄o mōs exerat: q̄ lubriꝝ t̄ ranq̄z p̄t̄c̄ forsus t̄ bestia reputat. Et sic q̄s odie societate lice nūcatōis nose t̄ lurose suis siue porci: ita q̄lib̄ discrecus fugit lucu voluptuose lubricitas. Un Boeri. iii. 820. psa. iij. Qui fedis imūdīq; libidib̄ imergit: sordide suis voluprate detiſ. Et Pythagoras lubricos reputat sues odiosas. Deq; narrat i vit̄ phozib̄ s̄. Q̄ cū qd̄a stolid⁹ dice ret se male cū ml̄terib̄ q̄ phis z̄fari: R̄n̄ die pythagoras. Sues libertiꝝ i luco q̄ i aq; xlā tur. q̄d̄ volunt oīndere q̄ voluptuosius eet q̄st̄ porc⁹. Et Arist. i epla ad Alexandruꝝ dr̄. Noli te incligare ad accū ml̄terib̄ q̄ e. p̄rices porcoꝝ. t̄ q̄ cibi gra ſi exercetas viciū irrationabiliū beltiaꝝ et act̄ brutor̄: hoīem i defedār̄ te stere: q̄ mu lter fornicularia q̄si stere i via. Eccl. ix. Et sic beſt̄ diu facēces i stercore/derurpani⁹/defedan̄: t̄ cōputreſcēt̄. ita i h̄ vicio totaſt̄ abominabiles finit. q̄ dr̄ Joel. i. Lōp̄t̄rueſt̄ iūmēta i ster core ſuo. Q̄d̄ exponis H̄eg. xxiiij. moz. ait. Ju mēra i stercore cōputreſcēt̄ ē carnales i ferore luxurie vitā finire. Et videſt̄ q̄ nō ondat h̄ viciōndit lu cū odiosū ce. Nō iūmēta p̄mo luxuriant inci p̄t̄c̄s nālīter odiosū ml̄teries q̄b̄ sociari fuerūt̄ ve dr̄ Arist. i p̄blema. In c̄ ſignū. ii. Reg. xiij. dr̄ de Amor: q̄ ſubuit cū ſorore ſua: t̄ mox p̄ ea croſam būit̄ odio magno nimis: q̄renāe p̄dīa mūdīcīa exerat: t̄ incurſa feditatem dēc̄ ſtat. Et iō a p̄arētib̄ puelle t̄ iūmēta custodis unī: ne polluce odibiles reddant. Jō dr̄ Eccl. pl̄. Filia p̄zis abſcōdīta ē, ke ſequit̄, ne forte in

adolescētia sua adulteria efficiat; et cū viro cō
morata odibilis fiat. De pēccato luxurie de In
nocē. de vili. 2di. būa. Hoc malū nunq̄ fugat̄
nisi fugiat̄. nō mactat̄; nisi cū macerat̄. Et sub
dit. Hec luxuria oēz erat̄ corrup̄ie. oēm sensu
2fundit̄. oēm oīone soluit̄; oēm gradū pertinet̄
Inuidat̄ ei senes et iuvenes. mares et feias. prū
deces et simplices. superiores et inferiores. spūiales
et sc̄lāres. Quātū aut̄ crescat illō malū b̄ sp̄ca
suas; dicā deo dāte suo loco; cū sp̄alē trāscātu
rus sū de b̄ pēccato in finō ad p̄plm. Audiatis
vñ exim̄ de adulterio et ornatu sup̄fluo. Erat̄
quidā sacerdos mulier se affligens. p̄ m̄re sua
mortua; freq̄n̄ fles et celebz̄s p̄ ea; q̄ nouit̄ i
pēccato viri illi. Accidit vna vice cū p̄ ea missam
celebrādo lachrymas sunderet̄; scire cupiēs ei⁹
statu⁹; vidit̄ cā iūj̄ altare decenter a dīmib⁹ duo
bus et ligata. d̄ cui⁹ capite videbat̄ sp̄edere sp̄e
tes igniti tāq̄ capilli; collū ei⁹ circuic̄nḡes. d̄
capite et māib⁹ ei⁹ videbat̄ flāma extire. Et dēm
fuit sacerdoti⁹ p̄ ea iūj̄ orabat̄; cū ipa fuis̄
set ipenitēs mortua. et b̄ p̄ adulteriis suis et lug
xurioso ornatu. capit̄ et manū anul. et p̄ mu
nerib⁹ q̄ male ob amore carnalē accēgat̄ et dede
rat et iō enīs cruciarib⁹ tradira est. Ecce q̄ne
malū ē luxuria. et qđ peius. imo pessimū ē in il
lo pēccato. difficult̄ sine hoīem v̄cre de ipo penit
ere et. Luxuria ē sic pomū ab extra pulchra
et in q̄mib⁹ plenū. Si cī pomū r̄le puerō p̄n
tarū ē delectabile. et p̄ mediū sc̄issū sive diuisū
ē horribile. Ita suggestio volup̄at̄ apparer et
trisee suatus et delectabilē p̄cērētāto; et cū see
l̄ fuerit p̄peratū/ inuenit̄ q̄mib⁹ rodēs p̄sciam
cur b̄ admiserit̄ et. et nālē v̄cūdā. De q̄ loquit̄
apl̄o ad Rom. vi. Quē fructū habuistī i illis i
qđ nūc erubescis; nā finis illoꝝ mors ē. Con
siderato ei peti comissi erubescit̄ boīez a pēccato p̄p
tria mala q̄ causat̄. Pr̄io auferit̄ delectationē et
bibit̄ quē fructū habuistī. Sed oīfere 2fus
onē; ibi Lin qđ nūc erubescis. Tertio infere
dānationē; ibi Lin finis illoꝝ mors. Si cī i syl
logismo sūe tria. s. p̄ncipiū/mediū/ et 2clusio/
sic i supplicio eterno. Nā peccare ē p̄ncipiū. nō
penitēcī ē mediū. mors est finis vel p̄clio. Ite
maledictī i ig. eternū. Mat. xxv. Hec s. Tho.
ij. q. xiiij. ar. ij. Eti s̄cepto. ij. sen. dist. xlviij. art.
ij. Si q̄ b̄ ē fusio et erubescētia de b̄ pēccato. qn
ta tūc erit̄ 2fusio; q̄nta erubescētia d̄ illo i fina
li iudicioi corā do et oīb̄ angel̄ sc̄is. imo corā
rotō mōo/ist̄ q̄ b̄ pēccato differēt̄ penitēcē. et tan
dē 2fuerudinē ligati neḡ i senio illō dimittit̄
sālē volūtate et. Ḡdo b̄ v̄cī et diabel̄ 2fus
testat̄. Nā recitat̄ Holkoe sup̄li. Sāp. Quidā
necromātic̄ demonē 2iurās. q̄ dū diu expēcta
et vix venisset̄ et alōgevalde steriss̄; n̄c more so
lio dico necromāticō appropiāt̄. Ille q̄si uite
cur n̄ p̄p̄us accederet̄. R̄udit̄ demō. p̄p̄ fecos̄
re luxurie etu accederet̄ et possūt̄ ea ei noīre cum
sc̄oroz̄ maclauerat̄. Silt̄ de angel̄ sc̄is b̄ in
Uigaspa. de qđā angelo ducēt̄ ondā sc̄m p̄cē

Bermo

XXXIII

obstruētæ nar̄as suas corā luxurioso et si lepro-
so. Et videt̄ rō q̄re b̄ p̄cim̄ aliquo spiritib⁹ mal-
z oīb⁹ bonis ē odio. q̄r i b̄ p̄co fit p̄tūlia sp̄nā
li nāc: cū aīa nobil⁹ eiusdē nāe cum spiritib⁹ ele-
git port⁹ assimilari nāc iūmētine q̄z i sp̄nalia
te se fñare. Hoc at nllō mō fit absq; dedecor
cleric⁹ sive filios oīb⁹. q̄n̄ sive cleric⁹ v̄ religi-
osus fit apostata. et d̄posito b̄ tu reglari efficit
laic⁹: malle⁹ cē s̄ilis rustic⁹ q̄z cleric⁹. sici ap̄posi-
to. ¶ Ad hāc rōne p̄ter qđ d̄ glo. sup. i. L. ox.
v. Qui fornicaſi i corp⁹ suū peccat. In fornica-
tione sic tot⁹ b̄o absorbet a carne: vt iā nō possit
corpori aīi suū eē: sed sit tot⁹ b̄o p̄ dici caro. Et
sīm b̄ recece dicat i carne vna. s. Corp⁹ z aīa s̄il ca-
ro vna. Un̄ oīa p̄cra sp̄nalia aīazmaculā: p̄cra
b̄o corporalia s̄ic gula z luxuria q̄ gulā sc̄q̄: ma-
culā ē z iq̄nā corp⁹. Et b̄ vult apls ibidē dī.
Nē p̄cim q̄būq̄ fecerit b̄o ex corp⁹ ē. q̄ aī for-
i cor. su. pec. Sicut at q̄tuor ad luxuria. p̄ducantia.
s. aīspeſ i pudic⁹: fimo lubric⁹: tac⁹ lubris
⁹: hic v̄ vestie⁹ curios⁹. ¶ Quicō sit b̄o oīb⁹
b̄il⁹ p̄p̄ exactōis q̄uitatē. Usurarii cī z fenerato-
res sī do z boīb⁹ odibiles. q̄r i oī egestate videt̄
eis subiecti. Et cū triplo v̄ q̄druplo pecunia z
mūcūā. vltiate paupes exhereditat̄ z oīb⁹ be-
reditatib⁹ coī. dñudat̄. vt p̄p̄ v̄cessitā d̄ p̄p̄is
fugiat̄ z cruxis fiat̄. bi. p̄culublio nimis odiosi
existit̄. Sicut dī Eccl. xx. Qui hodie fenerat̄ et
eras exp̄tit̄: odibil̄ ē b̄o ille. Sicut fuerat valde do-
lēdū ē: q̄ ml̄ti paupes ab usurariis: z signē iu-
deis ad quānt̄ z d̄paupan̄: vt vix bēant̄ aliqui
vñ panē mādūcat̄. amo z ab ip̄is decipiūt̄: p̄ co-
putū. quē sepi⁹ faciūt̄: z i t̄l̄ cōpōto usurarii cā-
dē sume capiſt̄ sive mūcūo p̄ncipali adiūgūt̄.
Et sic usurā sup̄ usurā recipiunt̄. Et tñ adhuc
paupes boīes aīo simplices sī: vt b̄ n̄ intelligat̄
neq; ab hm̄i usurā sibi cauere volit̄. q̄n̄ pot̄
tñ modicas nētās aduenierit̄: stat̄ ad iūdos cur-
ūt̄ cū v̄estib⁹ z p̄gnorib⁹: z mutuo recepeo pe-
cuniā iueſt̄ expēdūt̄. Et q̄cādē sit. vt q̄ p̄ hm̄i
mūcū se sperabāt̄ fleuari oīno dñstrūt̄. Sicut
christiana doc̄ exp̄tiā i tūc⁹ z palleis: i peplis
alīb⁹ vestib⁹ p̄ iūdos vēdi lōlis z c̄. Quō sepe
pecūia male adq̄sita p̄ usurā aut fraudes aue-
nolētās ē cā paupers ml̄ti. q̄ ēt cū t̄l̄ pecūia
iūs male adq̄sita: pecūia bñi adq̄sita p̄dūt̄. ¶ Ex-
mplū refert̄ L. celari⁹. Q̄dā usurari⁹ pecūia
mōi d̄posuit̄ circa cellarāt̄ q̄ndā ordīs cister-
ne. quā cellarari⁹ signē i loco tūto iū pecūia
noasteri⁹ d̄posuit̄. postea cū usurari⁹ d̄positū
ep̄teret̄: cellarari⁹ arcā reserat̄: nec illā n̄cū suā
venit̄. q̄ cū ridiſſz areas ſerat̄: z ſigcula
accop̄ ſalua ita q̄ nulla d̄ furto effet̄ ſuspicio.
oīque q̄ pecūia usurari⁹ duorasset̄ pecūia mo-
noasteri⁹. Et b̄ ēt p̄z q̄res epi⁹ illi q̄ usurā a iūdīs
decipiūt̄: cū eadē pecūia nullā bñi fortunā: q̄r pe-
cuniā p̄ usurā adq̄sita ſumit̄ z alīa z̄. ¶ Se-
t̄o fit b̄o odiosi p̄p̄ d̄tractōis mordacitātē. Et
nerito ſūc̄ oīdiēd̄ deractores. q̄ hoīem i p̄ntia
alioz cōmēdat̄. z tñ in ei⁹ abſentia p̄ d̄tractōis

mordet et famam dent grantis; sed infestos et amicos
discordias seminat. viciissim de uno ad alterum ma-
la cuiuslibet deferuntur. et sic amicicia et charitatem i-
ter homines tollunt. Et quod deus spealt diligenter mutuus
amorem inf homines. Et illud Ioh. xiiij. In hoc cogiscere
oest. quod me est discipuli si dilectiones habuerit ad i-
uicem. id tractores valde odir. Et illud Rom. i. 3
tractores domini odi. Et puer. vi. Sex odit deus et
seprimum detestatur anima eius. s. eu qd sciamque fessis dis-
cordia. Ex qd p: qd sciamque iurgiorum est pessimum
hominibus: quod deus super omnes odit. ut et ser. xxvij. N. D.
De tractores postea spealt plausa dica iste. f. Se 3
prior fit homo odiosus propter filios suis iniquos. Qui ei ex-
trahit et malum extret et per hypocrisim forsitan bonum d-
mostrat et semper sine iustitia: cum sit nequam. Ille filius:
cum ei exfraus hominibus per omisionem fructuum male vitare
in ore escit dignus cunctis odiosus fit. Et illud p: xiiiij.
vir et iuris odiosus est. Versus vero exponit Hugo. est
filius et hypocrita pessimus: quod si et homines est odio
plenius. Dei quidem est illud Job. xxiij. Si tractores cal-
lidi, puocati ira dei. homines qui sunt filios oris decipit futus
amicum suum. Melius est ei aperte peccare et per actionem
duorum malorum est sciamque filiare. Et glo. Provi-
vbi s. dr. Reprehensibil est ipsa pars: sed multo peior et
odiosior est iuris. Ille enim palam ostendit stultitudinem suam
cum corde paucum sit simpliciter filius et humano
iudicio scitus. alio in reprehensione est. Octauio
fit homo odiosus propter dissimulationem difformitatem. Qui ei
est difformis: siue in boitate: siue in malitia et a coi-
sociate se separat odibiliter extret. quod si ioseph sp fu-
erit in proximo non fuit de fermo suo: qui cum societa-
te. oderat eum nec poterat ei quicunque pacifice loqui.
Ser. xxvij. Sic leti odiosus est: maturi leues
iuvenerunt senes: ludere quicunque ingenio studen-
tes: et alii alios suis moribus roros. ut ostendit Ora-
eplax. li. 1. Et breuis omnis odiorum patres suis mo-
ribus. et si recreo operentur. ut et ser. i. Ethic. c. xx. Tunc autem in
ualibus illud odium: quod casti et vecundi odunt et tride-
tur et lascivius. ita ut viri in proxima eorum audeant loqui
ac si castitas et vecundia sit viceum et ab homine fugie-
dum. Nonno fit homo odiosus propter opatois siue la-
boris equalitatem. Hinc est quod mechanici vnius artis: et
marcie vnius vici vel eiusdem coit in se hunc odium ra-
corum. quod vnius aduertitur: alii despice sibi creditur: et per
alii fortunam suam credit. puenire inopiam. quod fuit
Brist. i. Rhet. c. vij. Figulus odit figulum: et irritat
ad iuicem. Ita odit mercatorum mercatorum: institutorum
institutorum: carnifex carnificem: furorum furorum: pise-
torum pisatorum: magistrorum suum filium in re aliquam yedenda
dicatur. Deciofis homo odiosus propter claris pulchritudines
Superbi ei odit a deo: quod sibi se habeat oditum: et per
sonam: sed et pulem voluntate sibi deo conuenientem sibi
preferre conatur: ut de Anf. i. li. de sili. c. x. Ita super
ab homine odit et fugit: quod cum libet piseatur et dñari
nolit. Eccl. x. Odibilis coram deo et hominibus superbia.
Superbi ei cum in iaceantem effrenat: poros dedigit
amicos: nosos ignorat: comites premunt antequam
pulem auerterit: visum exrollat: cervicem erigit: fay-
tum ostendit: gaudia loquitur: sublimis meditat: ifest
claris: subdit onerosum: ut de Z orth. de vi. con-

